

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

עדין משופט

עין מצוה

קנו א ב מ"י פ"ז
מכלות מכירה
כ"ג י יד פ"ג ע"ג פ"ג
ולאין קנא ע"ג ע"ג
פ"ז קנא ע"ג פ"ג

לאו בידו - שאל לא ימכרוהו לו : דלא לר' וחסים - מעות של כל
איש ואיש לבד : **משופט** - חוסס שרשומין החנוטים על החציות
של יין, שלוקחין הרבה ביחד, ומייתין אותן בחלוקה בעלים ומולכין
אותן אחת אחת למכור לחטום ורשומין אותם לדעת שכל הרשומות

הבא לאו בידו/אמר רבא "הני בני תלתא
דיהבי וזוי לחד למזבן להו-מידי וזבן לחד
מיניהו, וזבן לכולהו יולא אמרן אלא דלא צר
והחיים איניש איניש לחודיה, אבל צר וחתים
איניש איניש לחודיה, למאן דזבן זבן ולמאן
דלא זבן לא זבן/אמר רב פפי משמיה דרבא
יהאי סי' שומתא קניא, למאי הלכתא? ר' חביבא
אמר למקניא ממש רבנן אמרי לקבולי עליה
מי שפרע, והלכתא, לקבולי עליה מי שפרע,
יובאתרא דנהיגו למקני ממש קנו : היה הוא
תולה לקוצרים : אמר רב (ב) מחוסר שתיים
פוסק, שלש אינו פוסק (שמואל) אמר בידי
אדם אפילו מאה פוסק, בידי שמים אפי' אחת
אינו פוסק תנן **תוספתא עמו על הגדוש והא**
מחוסר משרא בחמה למיבש ולמידי שומתא:
בגון דשרא בחמה ויבש, ולשמואל דאמר
בידי שמים אפי' אחת, אינו פוסק והא מחוסר
מידרא רבידי שמים היא אפשר בנפשותא: ועל
העבים של ענבים: והא מחוסר **לבי מעצרתא** (ה) ולמידי ש, ולמנגד ברתני רבי
חייא ועל **הבומר של זיתים** הכא נמי על
הבומר של ענבים, והא מחוסר תלת: באתרא
דהוא דובין הוא דנגיד : ועל **המשעו של**
זיתים: והא מחוסר **מכמר ועילוי לבי דפי**
(ג) למידי ש ולמנגד תני רבי חייא ועל בומר של
זיתים היא איכא תלת: באתרא דהוא דובין
(י) **הדרא לגנידי ועל הביצים של יוצר:** אמאי
הוא **מחוסר** לפופי ויבוישי ועילוי לאתונא?
למישרף ולמיפק? בגון דמלפפה ויבוישו והא
איכא תלת? באתרא דהוא דובין הוא
דמיפק: ועל **הסיד משישקענו בכבשן:** והא
מחוסר מקלה ואפוקי ומידיק? באתרא דהוא
דובין הוא דייק ולשמואל דאמר בידי אדם
אפי' מאה פוסק למה לי משישקענו בכבשן?
אימא משראוי לשקעו בכבשן: ועל הביצים
של יוצר : תנן רבנן אין פוסקים על הביצים
של יוצר עד שיעשו דברי ר' מאיר אמר רבי
יוסי ב"ר אבהו, אבל בע"פ שחור כגון
כפר חנניא וחברותיה, כפר שירון וחברותיה
פוסקין אע"פ שאין לזה יש לזה אמיר יחב
וזוי מבי מעילי עפרא, כמאן: אי בר' מאיר
האמר עד שיעשו אי כרבי יוסי האמר אע"פ
שאין לזה יש לזה לעולם כרבי יוסי ובאתריה
דאמיר עשיק עפרא: **א** דמעילי עפרא
סמבא דעתיה דהיב להו וזוי לא לא סמבא
דעתיה : ופוסק עמו על הובל כל ימות
השנה : **הכמים** היינו תנא קמא: אמר רבא
ימות

לרשום על גבא למוך, קני : מחוסר
שמים - שתי מלאכות : פוסק עמו.
והט"פ שלל יאל השער דהא יש
לו, אבל מחוסר שלש לאין לו דמי :
בידי אדם - אם מלאכות שהדבר
מחוסר בידי אדם אפי' מאה הו'
פוסק : **בידי שמים** אפי' אחת אינו
פוסק : דמי יימר דאחיא ויהא בידו
להשלים הלכך לאין לו הוא : **משעו**
במפה - שטוח העומרין בחמה :
ומידרא - לזרוק המון לאחר הדסה
דברת ברות: כגון דשדי בחמה ויבש.
דלכתי גדיס קרי ליה : **הביבא מידרא** -
דבידי שמים היא שפירך רוח שלגיב
מלויב : אפשר בנפשותא - וזין
בלט"פ על הפניט - כולוהו לחוציניהו
לכד ושמואל נקיס לה ואזיל : **מכמר** -
החוסס : למידי ש - לדרוך בגת מנגד -
למשוך היין אל הכור שלפני הגת :
דבתני ר' חייא - לקמן : על **הבומר**
על זיתים - דתנן במתני' (ע"ל דף ע"ב)
"מעטין קנא ליה איהו במתני' בששון
קומר לומר שכבר נתחממו : כי דפס'
בית הכד של שמן **לפופי** - אמולידיר'
בלט"פ לשון מלפפין הוולד (שבת דף
קמ"ט) שפנגלגלו לפי מדפו אם
גדולות אם קטנות ועושה להן בית
קיבול : ומשרף - לרפס בכבשן: כגון
דמלפף ויבש - ואכתי ציבויס קרי להו
לשון ציבה מרשק"א שהערפ מגובלת
עם המים : **ומידרא** - לאחר שגשרפו
האבנים הרי הן מחיכות שרופות
ומולאין אותן מן הכבשן וטוחות
בהן מעט שמן : ועוברין אותן וטוחות
מחליהן קמח טוחון : משראוי לשקען
כבשן - משהכין והזמין את האבנים
ואת העצים והכל בידו ואין חסר
אלא מלאכת השריפה : **בד"א** - שגריך
שיהא מוכן בידו : בעפר לכן - שאינו
מלוי וכשהו מכניסין אותו אין
מכניסין אותו אלא מגובל ועשוי
ציבים : **אבל בעפר שמור** - שהוא מלוי
במקומו לזה כריך שיהא בידו שאם
אין לזה יש לזה : **מבי עיילי עפרא** -
משהכנים המוכר ולכד עפר צביוו
ועפר שמור היה : עשיק עפרא -
יקר (ד) ואינו מלוי: סמבא דעתיק, כל
אחדהו החומר יקבל מי שפרע: **לא סמבא**
דעתיק - דלמא לא משכח עפרא
ולכח מי שפרע שהוא עלמו לא
כסמך עליו אלא נתן על הספק :
ימות

הבא לאו בידו (א) דבר כסבור
כל זה בידו לעשות ומירשא כי מחתי
ארעתא ללא יהיב (ה) לאסמכתא קא
מחתי דעושה שלא יבא לידי כך אבל
משחק בקוביא לא סמך אמיתי דלא
ידע אי נלח אי לא נלח ואפי' מחתי
שמע מינה מספיקא גמיר ומקני
והכל משמע איפכא דהיבא דלאו
בידו הוי טפי אסמכתא ונראה לר"ת
דהסם משום הכי לא הוי אסמכתא
דלגב דבעי למיקני גמר ומקני וקשה
לפירושו דבהובב (לעיל דף ע"ג) (שם)
חשיב אסמכתא להיבא דאם אי חוזר
בי ערבוני מחול לך ולא אמרי' מגו
דבעי למיקני גמר ומקני ועוד דל"כ
הכי מדמה בפרק זה בורר (סנהדרין)
דף ע"ג) להיבא דאין אחד מהם נזיר
דהסם לא שייך האי טעמא ור"ת
בעלמו חזר בו והגיה בפספ הישר
גבי עובדא דשנים שהמרו זה את
זה בפרק במה מדליקין (שבת דף לא)
שהקנו זה לזה דלא לא הקנו ליהדרו
בהו ולט"ג דיש מקומות דקנו בלא
קניו בדברים בעלמא כגון בסנהדרין
(דף ע"ג) נאמן עלי אבא כו' דבאתן
לך מחלוקת וכן (שם) חזר לי בחיי
הוא שיעיל כיון שיש להם תביעה
זה על זה והס קבלו עליהם כך את
הדיון ולא דמי להיבא שאין לו שום
תביעה והסם צפ' זה בורר (סנהדרין
דף ע"ג) גבי מפריחי יונים משמע
כפי' הקונט' דקאמר ויריבא דלי
קאמר בעולה בדעת עלמו הסם (י)
דקאמר קיס לי כנפשי דידענא טפי
ולהכי הוי אסמכתא משמע היבא
דבידו להרווח היא טפי אסמכתא
ומהך דשמעתין נראה לי דלא דמי
דהכא הויא בידו ולא בידו דלט"ג
דמלוי הוא לקנות מכל מקום כיון
דתלוי באחרים דאם לא ירעו למכור
ממי יקנה הלכך לא גמר ומקני אבל
הסם דאין בידו כלל גמר ומקני
וכשהיה בידו מכל וכל כגון אם אוקרי
ולא אעביד אי גזים לא גמר ומקני
כגון דאמר אשלים אלפא זוי כדלקמן
בפרק המקבל (דף קד') אבל
אשלים במיטבא דלא גזים גמר ומקני
ועוד פ"ת דוקא כי היבא דאם
אני חוזר בי ערבוני מחול לך והיבא
דפירקין לעיל (דף ע"ג) דאם אי אחת
נותן לי מכאן ועד שלש שנים והיבא
דמשלים חשיב אסמכתא כיון דגזים
שאין מחכוין אללא להסמך חברו על
דבריו שיאמינהו אבל משחק בקוביא
ר"ת מ"ז

ארעתא דהכי קא עבדי שריחו זה או זה
ול"ת אמאי לא אמר רבי חייא מילתיה ארישא דעביט של ענבים ויש לומר דאין רגילות למכור ענבים כמו זיתים ואל"ת
לשמואל דאמר בידי אדם אפילו מאה פוסק למה לי על כומר ויש לומר דכומר הזיתים מקרי בידי שמים :
ובפר שחין וחברותיה אע"פ שאין לזה יש לזה - לא מיירי בעפרא דהא מחוסר שלש הוא ואינו פוסק אלא ציבויס איירי ומדנקט
האי ליטנא דאע"פ שאין לזה יש לזה כדנקט גבי פוסקין על שער שבשוק משמע שיש שער שבשוק לציבויס וקמ"ל דאע"פ
שאין שער לקדירות שבשוק כיון שיש שער לציבויס חשיב כאלו יש לו ציבויס לפסוק לקדירות כעשר מוכרי קדירות בזול שהציבויס לענין
קדירות כעין לקטנות למוכרי תבואה אי נמי אפילו אין שער יכול להיות דחשיב כיש לו לפי שדרך יוצרים דיפוי מהדדי שיש הרבה מהם :
ויביר לומר לו קן לי כוה או קן לי מעות - אין זה ממעיד מלוה על גבי פירות *כיון דבכורת מקח טוחן לו מעות תחילה ואפילו (לעיל ע"ג)
מי שפרע ליכא דרעתייהו דאינשי אתרעא זילא כשעותן מעות על מנת לקבל פירות לאחר זמן :

